

[Transcript] Vinohradská 12 / Konec utajování: Vzniknou žebříčky nemocnic?

Kde jsou nejpečlivější zubaři, kde vám nejlépe vyvmění koleno, a jakou vybrat porodnici?

Co kdyby na tohle všechno existovali žebříčky zdravotní péče v Česku?

Možná se jich dočkáme. Ústavní soud totiž vydal přelomové rozhodnutí.

Popisuje datový novinář s i rozhlasu Honza Cibulka.

Dnes je středa 26. dubna.

Ahoj Honzo, vítej ve Vinohradské 12.

Budeme tu vyprávět v takový příběh. Porodní asistentka a naš kvorová a bioložka Jarmila Hnilicová rok 2017.

Tehdy začíná, řekněme tomu, tažení za získání informací o porodech v Česku. Proč?

Tak ta porodní asistentka v těla nějakým způsobem pro ty své klientky mít informace o tom,

jaké zdravotní zákroky se provádějí při porodech v jednotlivých nemocnicích,

právě proto, aby si v následně tedy klientky mohli třeba vybrat porodnici takovou,

kteřá jim svým přístupem a poskytování té péče vyhovuje.

To jsou teda data, která ministerstvo zdravotnictví v té době nezveřejňovalo,

že si těhotné ženy nemohli zjistit, kde a v jaké porodnici dostanou jakou péči.

Abych byl úplně konkrétní, tak když odsitu s toho nálezu ústavního soudu,

tak ta žedatelka požadovala za roky 2014 a 2015 pro každou jednotlivou porodnici,

to znamená, chtěla znátejí ménu a chtěla vědět, jaký tam byl provedný počet poradů

a třeba, jaký tam byl počet sísařských řezu.

A třeba, jako v jakých porodnicích, jak často je přád násřech a císař

a prostě jaký vlastně základní.

A dalších různých hrogyjckých výkonů v doběho porodu.

A tady tu informaci, ministerstvo zdravotnictví,

mimo respektive nejdřív, jemu podřízení ústav zdravotnictvých informací a statistiky

a následně i samotné ministerstvo tak odmítli poskytnout.

No a neměli na to právo při jenom, kdy ochraněje osobních údajů

nebo jsou to data, která stát má zveřejňovat, nemá zveřejňovat,

není to příliš detailní informace?

Ten vlastně důvod, který ty úřady dávali k dispozici,

byl, řeknu, jako právní nebo formální.

Oni tvrdili, že jde o informace sebrane v rámci státní statistiky

a ta nějakým zůbem tedy omezuje, kdo se může dostat k těm konkrétním záznamům.

A tady můžeme říct, že ministerstvo tvrdilo,

že ty informace o těch jednotlivých porodnicích

byli sebrane v rámci statistického zisřování

a v tady v tom případě tedy nedí možné poskytnout

ty konkrétní informace tedy naž na úroveň jednotlivých nemocnic.

Což je mimo chodem tak trochu analogický případ toho,

co se pak dělo za covidu, ne? Když odhlédnu od příběhu porodnic

a dostanu se k příběhu dat o covidu,

tak tehdy ministerstvo zravočnictví zejména ze začátku taky nechtilo zbeřeněvat tada.

A na to spolu velmi už se jsou vysí, protože tady ten spor

o ta data porodní, který je nějakých 6-7 let starý,

tak vlastně ty argumenty, které tam zaznily,

tak potom předcházeli tomu, co my jsme slyšeli jako novináři
v průběhu covidu, tedy proč mi nemůžeme znát informace,
o které žádáme ministerstvo, proč nemůžeme vědět
konkrétní statistik o vývojité pandemii.
Přičemž, že ještě tam ta výmka byla nastavená,
takže samozřejmě úřady mohli zveřejňovat, co uznají zavodné,
ale ve chvíli, kdy tedy přišla nějaká žádost,
nebo že kritická, tak to byla následně tedy zamítnout.
Podle ustanovení paragrafu 15 odstavce
Žádost o poskytnutí konkrétních informací, odmýtní
se žádost o počtech hospitalizovaných vědnotlivých nemocnicích odmýtní.
Se žádost v části o poskytnutí konkrétních informací,
týkajících se otázky formulované žadatelem,
v žádosti odmýtní.
O tomhleto, ústavní soud už rozhodoval o tom covidu jako takovém.
Teď se nám tady prolínají vlastně dvě nějaké soudní spory.
On dříve, nežli tedy přišlo toto rozhodnutí v uzovkách porodní,
tak jsme tady měli náles plena ústavního soudu před několika týdny,
který se právě zabýval nějaké covidovými daty.
A tam ústavní soud Českou republiku,
respektive ministerstvo zdravotnictví,
a ten zdravotnictví statistický ústav tak velmi tvrdě kritizoval.
Z tím, že řekl, že ten paternalistický přístup,
kdy opravdu ministerstvo nebo respektive vláda
v průběhu toho řízení tvrdili, že veřejnost by nepochopila
ty složité covidové statistiky,
že je dně dobře, že se k nim nemůže dostat,
protože tí žadatele jsou jako nekompetentní, k tomu je interpretovat,
a tady ty vyložení jako obraty tam padaly,
přičemž šale ústavní soud řekl,
že je taková argumentace absolutně nepřichází v úvahu,
protože veřejnost má právo vědět o tom,
jak fungera zdravotnictví systém,
a není na orgánek veřejné správy,
aby nějakým způsobem kriticky hodnotili,
to zdali tí žadatele, jsou tady ta schopní
správně interpretovat, správně pochopit
a tedy nějakým způsobem se nad nimi rozhodovat.
A ty už si to nakousli, je to pár dnu,
co ústavní soud dál za pravdu i paním
než kvorové a hní licové,
totiž té porodní asistence,
té biologce z roku 2017,
které začali tehdy žádat o ty informace o porodech,

bez výhrad schodil se prostě ústavní soud na tom stejně jako u těch covidových dat, že mají právo na to mít veškeré informace zdravotní data, která chtějí.

Ten ústavní soud samozřejmě rozhoduje jenom v tom rozsahu toho konkrétního sporu, takže tady se to týkalo právě těch informací o porodech vyměňovaných, ale ústavní soud tam dál i nějaké jako obecné vodítka, jak by se do budoucna mělo postupovat a vlastně vycházel z toho nálezu toho pléna ústavního soudu ke covidu a řekl tedy, že veřejnost má právo znát informace o tom, jak funguje zdravotnictví, že to nepochybně přispívá ke zlepšení této činnosti a nějaká informovanost veřejnosti je tady žádoucí.

A že pokud třeba má ta odborná řeknu zdravotnická veřejnost, že ta veřejnost široká laická tady ta nepochopí a třeba je dezinterpretuje, tak řešením je tam trpělivě vysvětlovat a ukazovat, ale rozhodně řešením není te informace za tajit.

Citujeme z nálezu ústavního soudu z veřejněného 19. dubna 2023.

Nelze souhlasit z argumentací z právních soudů, že názvy jednotlivých porodnic ve spojení s informacemi o zde provedených porodech učiněných lékařských zákrocích a poraněních představují důvěrné informace, které není možné poskytovat k jiným než statistickým účelům bez písemného souhlasu subjektu údajů.

Zvěřování informací o zákrocích prováděných jednotlivých porodnicích je v uvedeném rozsahu nepochybně ve veřejném zájmu, neboť informovanost a transparentnost může přispět ke zlepšení zdravotnictví jako celku.

Ono se to prolíná, jak jsem říkali,
jak tím nálezem ke covidu, tak i tím nálezem
k těm porodům, i tam v minulosti byla
nějaká, jako řeknu, legislativní snáha
právě tady informace veřejnosti zatejit
poslanec a lékař s za ČSSD
jiří běhounek přinesl
vlastně do sněmovny, nebo načetl
návrh nějaké změny zákoná
o zdravotnických službách, který formálně
vylučoval veřejnost
by žádala o informace
o fungování českého zdravotnictví.
Takže porodní data, covidová data
dvá poměrně silné nálezy
ústavního soudu s posledních
dnů týdnu. Je to spolu, je to právě
spolu úste propojené, protože v minulosti
tady byl řeknu i opravdu legislativní uprava
v tom zákoně o zdravotnických službách,
která vlastně měla zacít vylučovat
to, aby se veřejnost dozvěděla
konkrétní informace, třeba jak se lečí
na to advokátí.
Tak já jsem lvoval s advokátem, který
zastupoval tu porodní asistentku, Paniš Kurovou
a to je Tomáš Nemeček.
A ten vlastně říkal, že
nejenom, že tedy ta jeho klientka
mý bylo dáno za pravdů,
ale že to právě otevírá velmi široký prostor
pro další uživatele těchto dat.
Tak to otevírá cestu
mnoha dalším.
Myslím si, že je to i velká
media, jako vyžádenci
tato data sestavit,
že bríčky nemocně spodle jými
zvolených údajů.
U nás samá teda, že datelka bita
o těch porodnicích měla dostat, planuje
zvěřenit u sebe na webu, ale následně
tady prostor pro každého dalšího
včetně méří, aby začal

získávat informace o tom, jak kvalitní je péče v jednotlivých nemocnicích, je tady možno začít cestovat nějaké žebříčky a prostě to zdravotnictví nějak komplexně veřejně ho dnotit.

Citujeme z vyjádření mluvčího ministerstva Andreja Jakoba pro ČTK, podle kterého by měl být zěr požadovaných informací, sporo dnit zdokončen letos v květnu.

Následně nad těmi to ukazateli nemocnic, otevřeme připomínkové řízení a na podzim budou adresně publikovány na základě vyhlášky.

Pojďme se dostat k tomu, v čem nálezi přelomové s tvého pohledu, jako datového novináře, znamená to tedy skutečně teď to, že stejně jako paní Škvorová, paní Hnilicová, stejně jako ti, kteří novináři a další, kteří žádali o ta data za covidu, teď budeš moc napsat na ministerstvo zdravotnictví a to ministerstvo zdravotnictví ti dá k dispozici jakákoliv data o péči v českých nemocnicích, o která ty si

v tom zpusem zažádáš?

Nemůžeme říct jakákoliv, protože tam se pořád budou aplikovat nějaká omezení.

Typicky člověk se nedozví informace, ze kterých by třeba mohl určit jednotlivé pacienty protože to by byl nějaký masivní zásad, do jejich soukromí. Užidi PR to nejde.

Přesně tak, to znamená, že tady te informace určitě veřejné nebudou, ze kterých by bylo možné dovodit třeba informace o nějakém jednom konkrétním člověku, třeba v případě nějakých vzácných jednost, kdy těch lidí jenom několik v republice. Ale obecně platí, že teď už se nebudou

moc úřady odvolávat na to, že v zákoně napsanou ta informace se neposkytuje. Oni vždycky budou muset dovést tady ty konkrétní důvody, proč tedy s veřejným ta informace by došlo k nějakým velmi konkrétním škodám? A proto tedy není možné, jak si tu informaci zveřejněn, ale nebude možné n-block odmítat všechno, jenom protože v zákoně napsanu, že veřejnosti se informace neposkytuje.

Tohle to dokonce dopadá i mimo zdravotnictví. Ono to poměrně výrazně posiluje ten zákon z pobudným přístupem k informacím, i ve vztahu k dalším úřadům. Protože dneska platí, že ve chvíli, kde v zákoně napsanou ta informace se neposkytuje, tak se prostě neposkytuje. A je celá řada případů, kdy ty úřady si protlačili do nějakého zákona výmku, řeknu na míru pro sebe, aby se tedy skryli do nějaké míry o kontrolu veřejnosti, ale teď už nebudou moce využít, a budou zase muset pečlivě vždy zdůvodnit, jaké jsou konkrétní, nebo formální, ale hlavně ty materiální důvody proč, který ta informace se neposkytne.

To znamená, že kvůli těm nálezům, o kterých jsme se teď bavili, bude mnohem složitější, abych to správně pochopil. Odmítnout toho řadatele. Samozřejmě nemůže žádat, o co koli chce, teď vždy tak dále, aby nešlo přímo identifikovat ty konkrétní lidi, ale ty instituce budou muset vynaložit mnohem větší úsilí na to zdůvodnit, proč zrovna ta data nemohou zveřejnit, než jenom, aby napsali ze záku na nelze.

Přesně tak, a rovněž odpadný argument, který vlastně se nám tady vracel dlouhroby právě u těch zdravotnických dár, že veřejnost by to nějakým způsobem

nepochopila, nebo to desinterpretovala,
nebo informace nedají, bože zneužila,
bakla sladůvěra ve zdravotní péči
a podobně. A k tomu
jsou řekl, že vlastně
není možné tady ten argument použít
k odmítnutí toho poskytnutí informací,
že za ten důvod odmítnutí
nelze právě považovat, ani možné
zneužití informace či ich desinterpretace.
Protože jednoduše je tady
není žádný právní základ, který by tady umožňoval
na základě tohoto argumentu něco odmítat.
A honzo ten konkrétní příklad, to znamená,
když se k tomu vrátím,
ty můžeš napsat do
pelgrimovské nemocnice,
že chceš znát, jak
často a jak úspěšně tam
vyměňují kloubní náhrady.
Prostě jak si jim daří operovat kolena?
Přesně tak, a já se nemusím jenom ptáté
pelgrimovské nemocnice, ale já se můžu
zeptat právě toho statistického ústavu
pod ministerstvem zdravotnictví a říct
dejte mi to za všechny nemocnice v Republice.
Oni to musí zpracovat? Přesně, no, oni už to
mají k dispozici. Oni zase nejsou
povinni vytvářet nějaké nové informace,
ale ve chvíli, kdy to informaci mají
k dispozici a tyto informace sbírají
v rámci toho zdravotního systému, každý
jednotlivý výkon se centrálně věduje,
tak je možné si požádat
ty zdravotnické statistiky,
aby tedy tyto informace ti připravili
a posketli.
Takže skutečně, a ty už to taky říká,
pokud se nemílím, mohou vznikat
nově teď, že bríčky
nemocnic v Česku.
Přesně tak. Samozřejmě tady díky bude
problém s interpretací těch dat, což je
věc, kterou ministerstvo i profesor Důšek

dlouhroby změňovali. A tady mají jako velký díl pravdy, že prostě veřejnost ve chvíli, kdy tady ty data dostané bez kontextu, tak je pravděpodobně interpretuje špatně, ty výsledky budou zavádějící nepravdivé, nesmyslné a podobně. Ale řeklo jsou, že prostě tady to hrozí, ale to není důvod informace zatejovat, ale je právě na té veřejné správě, aby tohle řešila právě tím, že bude komunikovat, vysvětlovat, ukazovat. A jak řeknu ty žadatele Vest tedy k zodpovědné interpretací těch informací, tady si asi můžeme říct logicky, že ve chvíli, když si někdo doma na koleň vyrobí nějakou statistiku, tak samozřejmě může být dobra, ale větší váhu asi bude mít, pokud to třeba zpracuje jenomované medium s tím, že tam budou tedy vyjádření expertů, kteří budou potvrzovat vlastně to, co, to, co ta statistika říká. Ale pojďme to rád na timiskivach, to těž těch risik, asi mnohem víc i těch benefitů, benefity jednoznačně dozvědět, skutečná data o tom, jak koupé, či ty dané nemocnice poskytují, druhá věc je, že základní péče by měla být pro všechny stejná ve všechny nemocnicích. To znamená, teď se vytvoří jaké siže bríčky. A lidé tedy pak do některých nemocnic budou chodit, do jiných chodit nebudou, protože im nebudou věřit, možná kvůli i z kresleným datum, že já nevím, se tam stalo něco, co se stát, jako nemělo, ale zároveň to třeba nebyla přímo chyba těch lékařů netuším, ale vidím v tom, jakoučítá ryzyka. Tohle je přesně to, čeho bych řekl, že se ten rezor zdravotnictví obával, ale vlastně asi obává i teď, ale jak říkám, ústavní sout prostě řekl,

že ač tohle třeba může být nějaká hodnota,
tak rozhodně to není nějaké základní právo,
to základní právo na informace tady máme.
To znamená, že tam ani není pořád něco považovat,
ta veřejnost prostě má právo na ty informace.
A to, jak s nimi naloží, už je
doznačné míry na ní, a není vlastně
na straně těch úřadů, aby lustrovali
ty jednotlivé řadatele,
skoumali, tedy zdali, jsou schopně
teda to interpretovat, mají potřebné vzdělání,
potřebnou znalost.
Protože ve chvíli, kdy řeknu užady
k nějakému takovém hlouposuzování,
přistoupí tak schodou okolností,
zajména v případě, kdyby to mohlo vést k nějaké kritice
toho úřadu, tak vždycky najdou důvody
proč tu informaci neposkytnout a nezveřejnit.
Může to vést ve výsledku ič nějakým
jako širším legislativním změnám právě,
protože teď se ministerstvo zdravotnictví
neohrazovat, slovně za tím
tedy nechceme to poskytovat,
podme teda změnit nějakým způsobem
zákony, abychom to všechno dávat
ve nemuseli.
To je právě ono, protože toho ten
ustavní soud velmi zúžil prostor.
Protože my jsme tady měli ty omezení právě
v konkrétných zákonech, v zákoně zdravotnických službách
jsme měli konkrétní paragraf, který říkal,
že o ty informace veřejnost nemůže žádat.
A tím to bylo považované z pohledu
zákonodárců, protože to bylo načíné
ve sněmovně, tak zavěřešené.
Ale ustavní soud řekl, ne, ne, ne,
vypořád, musíte vážit to základní právo,
což je právo na informace.
A vždycky ono bude mít jako přednost
před těmi obecnými normámy,
které jsou obsažené v těch zákonech.
To znamená, že i tady v tom případě,
tedy i kdyby znovu, tedy někdo
šel a znovu upravil zákon, tak si tím

vlastně nějak nepomůže ve světle toho nálezu soudu. Tady by jsem musel osahat tedy už dopravu na informace, které garantované v listině je základních práv a svobod. Máš už vmerku nějaká zdravotnická data, která tě zajímají a která teď je možnost konečně zařádat tak, že víš žitě vyhoví.

Já si myslím, že asi jako všechny mediální domy dneska se začínají řadit do té fronty právě na tom ústavu zdravotnických informací. Už už tam přicházejí nějaké žádosti. Profesor Dušek už ve zdravotnickém deníku že už tam mají círka jako 400 žádostí v řadě, které budou vyřizovat, což už musím řízej, které je opravdu hodně, to jim vůbec nezávidím.

A samej plánují nějaký mechanismus, který by tedy měl to vyřizování datum nějakou formu a prostě zajistit nějaké korektní poskytování informací. Samozřejmě tohle je věc, o které profesor Dušek u nás tady v podkástu dataři v Českým rozlasem lovil už v roce 2019. Takže my teď chystáme koncepci a už jí zase se snažíme navrhovat tak, aby se dava promítnout i do legislativy jak ta data při respektu k osobním údajům a k citlivým údajům sprístupňovat.

Už neská. Zatím se to stále nestalo. Nicméně teď bych řekl, jasně byl tam COVID který samozřejmě všechny tady ty zdravotní statistiky spomalil v jejich činnosti, protože se prostě se... Musím se zastavit úplně, protože řešili úplně. Prostě museli se věnovat té pandemii, ale dneska se myslím, že i potlakem toho nálezu stavního soudu, prostě bude nutné s tím konečně pohnout a tady te informace začít veřejnosti poskytovat. Samozřejmě a to říká i Tapaniš Kurová, teprvní asistentka.

Ideální by bylo vlastně bylo, kdyby
řekli...
že nejlepší by bylo, kdyby stát tady
ty data sám, tedy kromě to, že je poskytné,
tak by je sám kvalifikovaně interpretoval.
Tak mělo by ty data vlastně i
spracovávat a
v čas
jaký jako jakický srozumitelný podobě
vlastně
aby tedy ty lidé, ta veřejnost
si nemuseli sami spracovávat nějaké analízy
právě, protože na to třeba nemají
prostě kvalifikace, nebo třeba ani čas
ale aby si mohli vybrat tu zdravotní péči
přesně tak, jak oni se jako představují
podle těch statisty, které má statky
dyspozyci. To znamená, že by ti
že bríčky udělalo Česko samot.
že by si prostě udělali, že bríčky
nejlepších zubařů v České republice,
když tam hlav Karlovarském kraji, my vám to říkáme
jako ministerstvo zdravotnictví.
To by si zubařil, ale nebyly ve všechno ostatních kraji
úplně načení. Pokud by se to týkalo o těch
nemocnic, o kterých informace tedy ta veřejná
správa má, o těch jednoduchých výkonech
a třeba jich úspěšnosti, tak samozřejmě
tohle by asi bylo optimální, ve chvíli kdyby
kdyby to tedy nějakým způsobem spracovával
stát, je to ale úkol veliký
a to neobejde bez nějakých problémů
a kontroverzí, to bych nepochyboval.
No a pro mění zpátky k tého tásce
původní, točíš, ty už máš
tedy zájem o nějaká data, co je to
jako nejžhavější zboží. Ono
se na to bude asi dlouho čekat, kolik
stovky žádostí na ústavu zdravotnických informací
a statistik, tak to je
na dlouho asi, ale
My se paradoxně, třeba
v datovém oddělení budeme pořád ještě
vracit ke covidu, protože si myslím, že

[Transcript] Vinohradská 12 / Konec utajování: Vzniknou žebříčky nemocnic?

odpovědět spoustu otázek
jak ta pandemie tady proběhla
jaké zejména, jaké následky měla
a zejména kde. Ale
já si myslím, že je škoda, aby se
veřejnost optikou, které těch rozhodnutích
ústavního soudu zaměřovala jenom na to
zdravotnictví, protože ono to opravdu otevře rád
veře i v dalších místech
a ta státní správa by měla být
daleko otevřenější po tedy těch rozhodnutích.
Konec koncu i
slovy toho souce z pravodé, který ten náled
on řekl, že informace
se ze zásady poskytují. To znamená,
že veřejnost by opravdu měla mít informace
prakticky o všem, co se v tom státě děje.
Moc díky. Na schledanou.
Tohle už je všechno z Vinohradské
12. Z pravodajského podkástu
Českého rozhlasu.
Dnes z Honzouci Bulkou, kolegou datovým
novinářem z webu irozhlas.cz
který se pečlivě věnuje všem možným
informacím, které stát.
Zveřejňuje i nezveřejňuje.
Ale asi zveřejňovat začne.
Túle epizodu připravila editorka
Katerina Pospíšilová, Recheršistka
Zuzena Marková a
Sound Designer Jaroslav Pokorný.
Pokud si chcete pustit nějaký náš další díl
tak se podívejte na web irozhlas.cz
nebo do jakékoliv podkástové
aplikace.
Najdete nás pod záložkou Vinohradská 12.
Připomínám, závěrem,
že nám můžete i psát
třeba své typy na témata.
Náš e-mail je
Vinohradská 12. zavináč
rozhlas.cz